

กระทู้ถามที่ ๐๔๖ ร.

วุฒิสภา

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง การบูรณะโบราณสถานสิมวัดมัชฌิมวิทยาราม (อุโบสถ)

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

สิมวัดมัชฌิมวิทยารามตั้งอยู่ภายในวัดมัชฌิมวิทยาราม หมู่ที่ ๔ บ้านลาน ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สิมวัดกลางบ้านลานสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ มีขนาด ๗.๓๐ x ๕ เมตร มีต้นไทรขึ้นอยู่ข้างสิมและยังมีรูปปั้นเศียรพระ มีบาตรเก่าซึ่งรากของต้นไทรงอกออกมาห่อหุ้มไว้ มีพระธาตุองค์เล็ก ๆ ตั้งไว้ข้าง ๆ ต้นไทร และยังมีเศษอิฐเศษหินกระจายอยู่ทั่วไป สิมแห่งนี้เป็นแบบสถาปัตยกรรมอีสาน มีภาพวาดฝาผนังฝีมือชาวบ้านค่อนข้างดี ใช้สีฝุ่น สีเหลือง สีเขียว สีดำขาว สีคราม สีสวยงาม ละเอียดอ่อนกว่าภาพที่สิมอื่น ๆ ที่พบในท้องถิ่นนี้ ซึ่งเป็นภาพวาด (ฮูปแต้ม) จากเมืองในวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน ส่วนมากเป็นเรื่องพระเวสสันดรชาดกและเรื่องราวมักกะลีผล ผนังด้านในไม่มีภาพเขียน มีพระพุทธรูปไม้ ๒ องค์ ตั้งอยู่ข้างขวาของพระประธาน องค์หนึ่งแขนข้างขวาขาดสภาพโดยทั่วไปของสิม ค่อนข้างดี แต่หลังคาชำรุดซ่อมแซมขึ้นมาใหม่และต่อหลังคาลงมาเป็นปีกนกรอบสิม ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมอีสาน ตรงบันไดมีรูปปั้นพญานาค ๒ ตัว ไม่มีหงอนและฝีมือไม่ประณีต โดยกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานและกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๒๙ ง วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ พื้นที่โบราณสถาน ๓ งาน ๑๐.๕ ตารางวา เพื่อเป็นการคงไว้ของโบราณสถานที่สำคัญของอำเภอบ้านไผ่ และเป็นมรดกทางสถาปัตยกรรมอีสานของชาติ ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรมีแนวทางการบูรณะโบราณสถานสิมวัดมัชฌิมวิทยารามหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงวัฒนธรรมมีช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลโบราณสถานสิมวัดมัชฌิมวิทยารามช่องทางใด ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงวัฒนธรรมมีนโยบายที่จะให้การสนับสนุนงบประมาณติดตั้งป้ายและสัญลักษณ์บอกทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาโบราณสถานสิมวัดมัชฌิมวิทยารามหรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้อำเภอในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกวุฒิสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๔๖ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง การบูรณะโบราณสถานสิมวัดมัสยิมวิทยาราม (อุโบสถ)

ข้าพเจ้า นางสาวแพทองธาร ชินวัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ขอตอบกระทู้ถามท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการศึกษา อนุรักษ์ ปกป้อง คุ้มครองโบราณสถาน โบราณวัตถุ เพื่อให้สิ่งสำคัญเหล่านี้ดำรงอยู่ ตลอดจนพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ ดำเนินการหรือร่วมดำเนินงานทางวิชาการด้านพิพิธภัณฑ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และบริการองค์ความรู้ด้านโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ กรมศิลปากร โดย สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในระดับพื้นที่ ได้ดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานสิมวัดมัสยิมวิทยาราม (อุโบสถ) มาอย่างต่อเนื่อง และขอชี้แจงคำถามของท่าน ดังนี้

ข้อที่ ๑ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรมีแนวทางการบูรณะโบราณสถานสิมวัดมัสยิมวิทยารามหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

กรมศิลปากรมีแนวทางการบูรณะโบราณสถานสิมวัดมัสยิมวิทยาราม (อุโบสถ) ดังนี้

๑. กรมศิลปากร ได้ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานสิมวัดมัสยิมวิทยารามเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๒๙ ง เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พื้นที่โบราณสถาน ๓ งาน ๑๐ ตารางวา

๒. การอนุรักษ์โบราณสถานที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมศิลปากรได้ดำเนินการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง โดยกลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม กองโบราณคดี

๓. กรมศิลปากร โดยกลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม กองโบราณคดี ร่วมกับสำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น และสำนักสถาปัตยกรรม ได้ลงพื้นที่และหาวิธีวางกรอบแนวทางการบูรณะสิมวัดมัสยิมวิทยารามร่วมกัน ทั้งนี้ กลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม กองโบราณคดี ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง เรื่อง “รวมใจรักษ์ อักขรอุบถัม” ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ โรงแรมอินทรา อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และได้ศึกษาดูงานที่วัดมัสยิมวิทยาราม การประชุมในครั้งนี้ได้เชิญนายช่างศิลปกรรม นักวิชาการช่างศิลป์ สถาปนิก วิศวกร และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ของกรมศิลปากร เพื่อติดตามผลการอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งได้ข้อสรุป ดังนี้

๓.๑ สิมวัดมัสยิมวิทยาราม เป็นสิมที่มีขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๗.๓๐ เมตร ฐานสูง ผนังด้านหลังทึบ มีประตูด้านหน้าด้านเดียว ผนังด้านข้างเจาะช่องหน้าต่างยาวตลอด ๒ ช่อง ไม้ไผ่บานหน้าต่าง ผนังด้านหน้าเจาะช่องประตูใส่บานไม้แกะสลัก ข้างประตูเจาะช่องหน้าต่างสี่เหลี่ยม

ขนาดเล็กยอโดโค้งเช่นเดียวกันราวบันไดทำรูปนาคหัวโล้นทาสีส้มตลอดลำตัว อาคารสีมั่งบนลานประทักษิณที่มีความสูงไม่มากนัก เครื่องบนหลังคาเดิมชำรุด ทางวัดได้ก่อผนังปูนเสริมขึ้นทั้งสี่ด้าน ทำหลังคามุงสังกะสีทรงจั่วคลุมยาวตลอดลานประทักษิณ ที่ผนังด้านนอกเขียนรูปแต้มหรือภาพจิตรกรรมฝาผนังเต็มพื้นที่ ปัจจุบันอยู่ในสภาพดี

๓.๒ ปัญหาการเสื่อมสภาพของฐานบัวรอบอุโบสถที่พบ ได้แก่ การเสื่อมสภาพของผิวปูนฉาบอันเนื่องมาจากความชื้น พบการหลุดร่วงของผิวปูนฉาบ ปูนเสื่อมสภาพในบางจุด

๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ได้มอบนโยบายให้กรมศิลปากรเตรียมดำเนินการบูรณะสีม (อุโบสถ) และการอนุรักษ์รูปแต้ม ในภาคอีสาน ซึ่งเป็นโบราณสถานที่ยังมีการใช้งานอยู่ถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างเส้นทางสายบุญเชื่อมโยงพระธาตุสำคัญ ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักศิลปากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ สำนัก ได้แก่ สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น สำนักศิลปากรที่ ๙ อุบลราชธานี และสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา โดย สีม (อุโบสถ) วัดมัมขมิมิวิทยาราม ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในเส้นทางสายบุญดังกล่าว

ข้อที่ ๒ กระทรวงวัฒนธรรมมีช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลโบราณสถานสิมวัดมัมขมิมิวิทยารามช่องทางใด ขอทราบรายละเอียด

กรมศิลปากรมีช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลโบราณสถานสิมวัดมัมขมิมิวิทยาราม ดังนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานผ่านทาง เว็บไซต์ระบบสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากร <https://mis.finearts.go.th/>

๒. Facebook สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น <https://www.facebook.com/finearts8.khonkaen>

๒.๑ องค์ความรู้ เกี่ยวกับสิมวัดมัมขมิมิวิทยาราม

<https://www.facebook.com/share/p/1HqmCH3f1o/>

<https://www.facebook.com/share/p/1EZuW72pLJ/>

<https://www.facebook.com/share/p/1ASRfrucRo/>

๒.๒ Content เกี่ยวกับสิมวัดมัมขมิมิวิทยาราม

<https://www.facebook.com/share/p/19NPhKhdqK/>

๓. Facebook กลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม กองโบราณคดี <https://www.facebook.com/psc.arch>

๓.๑ Content เกี่ยวกับสิมวัดมัมขมิมิวิทยาราม

<https://www.facebook.com/share/p/1AwHdKjTU9/>

<https://www.facebook.com/share/p/19aSg2PZHw/>

<https://www.facebook.com/share/1C2ankP386/>

<https://www.facebook.com/share/1LyqR3EhX8/>

<https://www.facebook.com/share/1AkjWgQZuj/>

<https://www.facebook.com/share/16qBRS48mD/>

๔. ป้ายบอกข้อมูล ประวัติความเป็นมา ภายในบริเวณวัดมัสฌิมวิทยาราม

๕. หนังสือทำเนียบโบราณสถานขึ้นทะเบียน สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๘
พิมพ์ปี ๒๕๖๔ หน้า ๘๐

ข้อที่ ๓ กระทรวงวัฒนธรรมมีนโยบายที่จะให้การสนับสนุนงบประมาณติดตั้งป้ายและสัญลักษณ์บอกทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาโบราณสถานสิมวัดมัสฌิมวิทยารามหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

กระทรวงวัฒนธรรมโดยกรมศิลปากร ติดตั้งป้ายข้อมูลและป้ายชื่อโบราณสถานภายในพื้นที่วัดเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น ได้ขอความอนุเคราะห์แนวทางหลวงขอนแก่นที่ ๓ (บ้านไผ่) จัดทำและติดตั้งป้ายบอกทางวัดมัสฌิมวิทยารามในเบื้องต้นแล้ว